

SZŰCS CSABA

## Tar Lőrinc Prágában

*Hellácskának, aki Ildikó*

"Tíz esetben kozmált oda a szerelmünk, mint ama híres parancsolatok s bizony mondom néktek: nem vagyunk istenek a szerelemben. Mert milyen kor az, melyben olyan dolgok történülhetnek, hogy a férfinak jobban meg kell küzdenie saját szavahihe-tőségéért, mint a nő szerelméért; mert ebben is inkább bujkál ördög, mint megváltó; s ez a kor csak abban hasonlatos elődeihez, hogy a szerelem nyila olykor ártatlanok szívét is célba vevé, s hogy ki műve ez: azóta folyik a vita. De én tudom, s most előadom." – idéztem Hellának Rabelais-t, de ahogy elnéztem őt lógázó lábakkal, gyanakodtam, hogy rájött volna a valóra.

Elmélázva tekergette lábai között a foszladozó kollégiumi lepedőt (enyhén szólva, tisztátalannak tűnt), s gondolatai valahol máshol járhattak. Az biztos, hogy a szobánk falain túl, mert ahogy az ablakhoz lépett, kinyitotta, és egy nagyot sóhajtott az éjszakába. Ki tudja, hol akadhatott fenn ez a forró, trópusi lehelet, mely Hellácskából feltört, aki – máskülönben, mert ügyesen rejtette – egy önmagába érő vulkán volt: gejzírscata és lávaszönyeg.

Egyszóval, egy igazi forrongó nőci, pedig nem gondolnád most, mikor szemét lesütve visszaballag az ágyhoz.

– Hagyjuk ezt. Szóval, mért titkolózol? Ki volt az a férfi?

– Helluka, holnap „hivatalosak” vagyunk a zsidó temetőbe. Készítsd elő szépen a kis Beirette-t és tegyük el magunkat holnapra. Jó?!

Másnap azonban hatalmas eső zúdult a városra, félő volt, hogy kimossa a halot-takat. A múzeummal egybekötött temető fái mintha csak ezt akarnák megakadályozni, egymásba karoltak. Boltozatuk alá csak néhány cseppet engedtek. Szélcsend honolt odalent, és a kövek is kiizzadtak egy kis magukban őrzött napsugarat, mellyel a maradék cseppek megsemmisültek.

Ennek ellenére nem nyitott ki a múzeum-temető.

Most mitévők legyünk?

Fellapoztam a noteszomat, hátha találok valamit.

És nem tévedtem.

Tudod mit, Helluci? Ha már úgyis múzeumba készültünk, mit szólnál a Népi Ba-bonák és Hiedelmek Panoptikumához?

Hangos félhomály fogadott bennünket. Így kell mondjam, ha egyszer a turisták nem képesek másképp átosonni a meghittsége, mint hangosan. Sietve, élénken gesztikulálva, vitatkozva – de sohasem rácsodálkozva.

Hogy ezt elkerüljem, többnyire kiválasztok egy viszonylag nem túl nagy területet, melyet aztán alaposabban is szemügyre vehetek. Tehát a múzeum egyik vagy másik sarkát.

Elővettem az útleírást, és megállapodtam a Janáček családnál. Híresek büntetteik miatt voltak. Dagerrotipek őrizték vonásaikat. Oly szerencsétlen korban éltek, hogy ők voltak az első „bűnözők”, akiket dagerrotipvégre kaptak. Mivel a tűzfalakról szinte na-ponta néztek vissza, a helybeliek hathatós segítségével hamar rendőrkre kerültek.

De voltak ennél furcsább dolgok is. Azt írja az útikönyv: „...és ott voltak a Janáčekék, akik fiatal szüzlányokra specializálódtak. Ők a nagyvárosi bűnözés archetípusai. Moldva-parti maffiaknak is nevezték őket. Közülük csak a családfő halt természetes halállal. Azt remélték, sikerült az egész családot vagy hűvösre tenni, vagy más, hasonló vérű családdal összeveszejteni. Mígnem egy napon...”

A város népe próbálta nem tudomásul venni a történeteket, a vasárnapi fúvóskoncertre járva lufiként eresztették el gondjaikat; vattacukor ragasztotta össze a szerelmesek csókját, s a lányok loknijait vidáman cibálta a szél; a derű és a kellem jótekonyan befolyásolta az urak és a hölgyek hangulatát, amikor éktelen fékcsikorgásra lettek hirtelen figyelmesek. Pokoljáró Tar Lőrinc húzott el automobiljával, megelőzve ezzel egy parasztszekeret. Rohant is a jónép azonmód a papért, ki úgy szaladt, mint a nyúl. Nyomában a ministránsok a füstölővel... mert azt hitték, elszabadult a pokol, s Lőrinc csak motorizált előhírnöke mindannak a rémségnek, ami vélhetően rájuk fog szakadni, a szemlehungyt bűnök miatt.

Lőrinc háta megett ült az ördög, ki jót mulatott a nép hirtelen jött félelmén. „Lőrinc pajtás, itt tegyél ki” – mondotta, s a kocsi épp a Szerelmesek kútjánál fékezett. „Igen, itt jó lesz” – mondta még egyszer, jó nagyokat csettintve a nyelvével. „Tetszik nekem ez a hely”, s harminchatos tornacipőjében lelépett az óváros macskaköves utcájára. Csinált egy-két karkörzést, miközben a jószagú Űristen távoli hegedűszó kíséretében jázmin- és levendulaillatot bocsátott a térre: így fordultak másik oldalukra a környező házak lakói.

„No, mert ingyen elfuvaroztál, tartozom neked egy történettel, Lőrinc barátom.”

„Csak mernék tőled pénzt kérni, soha nem jöhetnek fel időnként a pokolból” – zsembelődött magának Lőrinc.

Amikor egy kis olasz falucskában, Campolióban húztam a harangot a főtéri templomban, mely munka azon sikeres megegyezés eredménye volt, melyet az atyával kötöttem, s mely szerint nem viszek el egyetlen lelket sem, kire nevemet átokként szórják... nos, ott hallottam életem legédesebb muzsikáját. Giovanni... a szépséges, a jólelkű, a tiszta szívű Giovanni énekét: maga volt az angyalok kara. Mikor ő énekelt, mindenkinek könny gyűlt a szemébe a meghatottságtól és a gyönyörűségtől. Amióta felfedezték a tehetségét, a templom zsúfolásig megtelt a jámbor Antonio atya nagy meglegedésére és az én nagy bánatomra... Gondban is volt, hogy miképp ejti meg újólag azt a csodát, amit egy Krisztus nevű ördög követett el. Kenyeret és bort hogy szaporítana annyi embernek, de úgy tűnt, hogy ez felesleges aggodalom: mindenki degeszre ette magát Giovanni énekével.

Ő persze nem csak egyházi énekeket ismert; bizony szerelmes románcok és gnyoros, élcélődő dalok is elhagyták az ajkát, cirógatva és üszkösítve az emberek szívét. Szerelmes volt az alvégen lakó Laurettába, aki oly gyönyörűség volt, mint egy festmény. S ha a szomszéd falvakban Krisztus menyasszonyairól prédikált a pap, mindig hozzáfűzte, hogy legszebbikük földi mása itt található nem messze: nosza felkerekedtek a hívek, hogy Lauretta szépségében és Giovanni hangjában ráleljenek az isteni harmóniára. Mindenki tudta, hogy egymáshoz valók, s hogy egymásért vannak.

„Hát, ördög pajtás, eleddig elég szokványos egy szerelmi történet volt; százsámra hallani ilyeneket a fogadóknak, s pár garasért még cifrábbakat is” – mondta Lőrinc, miközben a tölcseren keresztül öntögette a benzint az automobil torkába. „De csak várd ki a végét, rövidebbre fogom” – nem maradt el a gyors válasz.

Persze a püspök úr is hírért vette a csodának, s az egyik pásztorútja során úgy intézte, hogy több időt töltve Campolióban, meghallgassa a mi kedves Giovanninkat.

A szentmise után magához rendelte a fiút a sekrestyébe, és a legkegyelmesebb áldásában részesítette.

Rómába pedig páter Francescón keresztül jutott el a híre, aki a püspök úr igen közeli jóbarátja volt. Hamar döntött: a pápa ösztöngének meg kell ismernie a fiút. Eltökélte, hogy beszervezi a pápai kórusba. Megtette a szükséges előkészületeket, elutazott a faluba, s beállított az öreg Giovanni házába. Miután előadta szándékát és a sóvár vágy sárgásra színezte szembogarát, egy pillanatra megrettent attól a gondolattól, hogy az öreg (apai ösztöneire hallgatva) mégsem engedi útnak a fiút. De az apáknak nincsenek ilyen ösztöneik... Másnapig várt a válasszal. Mit volt mit tennem, estére álmodtam az öreg szemére, melyben egy angyal jelent meg a szépséges Lauretta képében; ki monda neki, hogy Giovannit már neki ígérték és nem ösztöngének; pláne nem egy ilyen gömbölyű csuhásnak, mint ez a páter Francesco, akire még egy útra sem ildomos a fiút rábízni, nemhogy még patrónusa legyen.

De hát hiába ígért cserébe örök boldogságot és békeséget, az öreg ezeknél a mennyei dolgoknál jobban szerette azt a láda aranyat, amit a páter mutatóba hozott: s ígérte, ha az üzletet nyélbe ütük, még ezt is megtoldja valamennyivel.

Úgy kellett elmennie Giovanninak, hogy búcsút sem vehetett szerelmesétől, csak akkor, amikor útközben egy vendégfogadóban megszállva, kérés és biztatás nélkül belefogott a legszebb dalba.

„Csodálatos hangja van ennek a fiúnak – mondotta a kocsmáros –, csak az a kár, hogy ez az angyali hang egy-két év múlva meg fog változni.”

A páter erre a kijelentésre megvetően elmosolyodott, hiszen ő tudta... hogy nem fog megváltozni.

Negyednap délelőtt érkeztek meg Rómába, és még azon a napon kihérélték a fiút.

De eközben már Lőrinc hármasba rakta a sebességváltót, és a felpörgött motor zúgása elnyomta az utolsó mondatokat, örök talánnyá szelídítve az aszfalton araszoló csigák után maradt sötét foltot, és örökös téllé változtatva a pipacs színű mezőket, melyen át Tar Lőrinc automobilja rendre vágva át a sorsokat, eltűnt a messzeségben –

